

STORTINGET

Innst. 112 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 48 LS (2021–2022)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Det foreslås å forlenge og gjeninnføre enkelte økonomiske tiltak som bidrar til å begrense smittespredning og avhjelpe negative økonomiske konsekvenser av covid-19-pandemien og smitteverntiltakene. I proposisjonen fremmes derfor nødvendige lovforslag og bevilgningsforslag knyttet til tiltakene.

I denne innstillingen behandles forslag til endringer i midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19.

Det foreslås å forlenge ordningen med kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19. Dette sikrer kompensasjon for inntektsbortfall ut februar 2022 for grupper som i liten utstrekning omfattes av andre inntektssikringsordninger. Videreføring krever endringer i midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19.

Det foreslås å videreføre den forhøyede dagpengesatsen og retten til graderte dagpenger ved arbeid opp til 60 pst. av tidligere (vanlig) arbeidstid og å forlenge retten til dagpenger ut over maksimal stønadperiode til og med 28. februar 2022. Perioden arbeidsgivere fritas fra lønnsplikt under permittering, og den tilsvarende perioden permitterte kan få dagpenger, foreslås forlenget tilsvarende. I tillegg foreslås det å gjeninnføre midlertidige regler om å redusere kravet til minsteinntekt og til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger og å gjeninnføre midlertidige regler som gir lærlinger rett til dagpenger på særlige vilkår. Det foreslås også å forlenge stønadperioden for arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker ut februar 2022.

Videre foreslås det å gjeninnføre at folketrygden skal dekke en større del av sykefravær som skyldes pandemien, i perioden fra og med 1. desember til og med 30. juni 2022. Det foreslås at folketrygden skal dekke slikt fravær fra og med dag seks. Videre foreslås det doble kvoter med omsorgspengedager for kalenderåret 2022.

1.2 Endringer i midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

1.2.1 INNLEDNING

Det vises til proposisjonens kapittel 2.1, der bakgrunnen for lovforslaget er nærmere redegjort for.

Lovforslaget har ikke vært på alminnelig høring, jf. utredningsinstruksen punkt 3-3. Fordi det foreslås å videreføre en ordning som allerede har vært gjeldende i

perioden fra 12. mars 2020 t.o.m. 31. desember 2021, og en videreføring allerede er varslet gjennom regjeringens pressekonferanser, er omtalt i mediene og dermed er allment kjent, anses høring som åpenbart unødvendig.

1.2.2 DEPARTEMENTETS VURDERINGER OG FORSLAG

Som følge av de omfattende smitteverntiltakene som ble iverksatt 15. desember 2021, vil mange virksomheter måtte redusere aktiviteten eller stenge helt ned i en periode. Mange selvstendig næringsdrivende og frilansere vil dermed fortsatt ha begrensede inntektsmuligheter i tiden fremover. Det vil derfor være behov for å videreføre kompensasjonsordningen i en lengre periode enn det som ble lagt til grunn for lovvedtaket i november 2021.

Kompensasjonssystemet ble utviklet og innført raskt og har gitt utbetalinger til selvstendig næringsdrivende og frilansere som stod uten inntekt. Ordningen har likevel flere svakheter. Utbetalingen er tillitsbasert, periodisering av inntekter er ikke entydig, og det er ingen aktivitetskrav. Det er utfordrende å kontrollere om det rapporterte inntektsbortfallet som kompenseres, er reelt. Ordningen vil være utsatt både for underrapportering og for utsatt fakturering, og det vil i praksis være vanskelig å avdekke dette.

Disse uheldige sidene får større konsekvenser og omfang jo lenger ordningen varer. Kompensasjonsordningen var ment å være midlertidig og skal kun kompensere for inntektstap som følge av pandemien. Den ble ikke utviklet for å vare i to år. Ordningen kan bidra til å hemme omstilling. Ordningen bør derfor avvikles så snart situasjonen tillater det.

Det foreslås å videreføre ordningen i to måneder, slik at det kan kompenseres for inntektsbortfall i januar og februar 2022, jf. lovforslaget § 6 annet ledd.

Søknad om kompensasjonssystemet fremsettes i måneden etter utløpet av den kalendermåneden man har hatt inntektsbortfall. Søknad om kompensasjonssystemet for februar 2022 fremsettes i mars 2022. Loven foreslås derfor opphevet 1. april 2022, jf. lovforslaget § 13 annet ledd.

2. Komiteens behandling

I denne innstillingen blir proposisjonens L-del behandlet, forslag til endringer i midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonssystemet for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19.

Det vises til komiteens merknader i forbindelse med behandlingen av proposisjonens S-del, jf. Innst. 113 S (2021–2022) om Endringer i statsbudsjettet 2022

under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjonssystemet for selvstendig næringsdrivende og frilansere, permittering, dagpenger, sykepenger, omsorgspenger og arbeidsavklaringspenger).

Parallelt med behandlingen av Prop. 48 LS (2021–2022) har komiteen behandlet følgende representantforslag med samme tematikk:

- Representantforslag 33 S (2021–2022) fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland og Erlend Wiborg om redusert arbeidsgiverperiode for sykepenger når fraværet skyldes covid-19, jf. Innst. 110 S (2021–2022).
- Representantforslag 48 S (2021–2022) fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å forlenge kriseordningene for arbeidsfolk, jf. Innst. 111 S (2021–2022).

Som ledd i komiteens behandling av representantforslagene, ble det åpnet for å komme med skriftlige innspill. Det kom ingen skriftlige innspill.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tuva Moflag, Runar Sjøstad, Trine Lise Sundnes og Torbjørn Vereide, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Senterpartiet, Eivind Drivenes og Per Olaf Lundteigen, fra Fremskrittspartiet, Dagfinn Henrik Olsen og Gisle Meininger Saudland, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Kirsti Bergstø, og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til at som følge av de omfattende smitteverntiltakene som ble iverksatt 15. desember 2021, er det behov for at kompensasjonsordninger videreføres. Komiteen viser til at mange av dem som rammes av smitteverntiltakene nå, også har vært rammet av smitteverntiltak tidligere. Mange, spesielt innen kultursektoren og hotell-, restaurant- og reiselivsnæringen, opplever stor usikkerhet og har behov for inntektssikring.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å forlenge ordningen med kompensasjonssystemet til selvstendig næringsdrivende og frilansere.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å videreføre den forhøyede dagpengesatsen og retten til graderte dagpenger ved arbeid opp til 60 pst. av tidligere arbeidstid og å forlenge retten til dagpenger ut over maksimal stønadperiode til og med 28. februar 2022. Komiteen viser til at det i proposisjonen foreslås at perioden arbeidsgivere fritas fra lønnsplikt under permittering, og den tilsvarende perioden permitterte

kan få dagpenger forlenges tilsvarende. Komiteen viser til at det foreslås å gjeninnføre midlertidige regler om å redusere kravet til minsteinntekt og til arbeidstidsreduksjon for rett til dagpenger og å gjeninnføre midlertidige regler som gir lærlinger rett til dagpenger på særlige vilkår.

Komiteen viser til at det foreslås å forlenge folketrygdens utvidede ansvar for sykefravær som skyldes covid-19-pandemien, ut første halvår av 2022. I tillegg foreslås det doble kvoter med omsorgspengedager for 2022.

Komiteen viser til at det i flere omganger har vært nødvendig å forlenge stønadperioden for personer som mottar arbeidsavklaringspenger. Komiteen viser til at regjeringen foreslår en ny utvidelse av stønadperioden for arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker ut februar 2022.

Komiteen viser til regjeringens forslag om å forlenge kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere for inntektsbortfall til og med 28. februar 2022. Komiteen foreslår at lovforslaget utvides til å gjelde for inntektsbortfall til og med 31. mars 2022, samt at kompensasjonsgraden i ordningen økes fra 60 til 70 pst. av grunnlaget begrenset oppad til 6 G for inntektsbortfall i januar, februar og mars 2022.

Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I

I midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 3 femte ledd skal lyde:

Kompensasjonstyelsen gis med 70 prosent av grunnlaget begrenset oppad til 6 G. Ytelsen gis for fem dager per uke, og dagsatsen er den årlige ytelsen delt på 260.

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Avkorting mot inntekt*

Inntekter som selvstendig næringsdrivende og frilansere i stønadperioden kommer til fradrag i ytelsen med 70 prosent.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Ytelsen kan gis for inntektsbortfall til og med 31. mars 2022.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. mai 2022.

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra og med 1. januar 2022.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i Innst. 113 S (2021–2022) til Prop. 48 LS (2021–2022), S-delen:

«Disse medlemmer mener det er viktig å redusere den økonomiske byrden for arbeidsgiver ved permittering.»

Disse medlemmer fremmer på bakgrunn av dette igjen forslaget om redusert arbeidsgiverperiode ved permittering, som først ble fremmet av Fremskrittspartiet i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. 73 L (2021–2022), jf. Prop. 16 L (2021–2022):

«I

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering skal § 3 første ledd første punktum lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 5 dager (arbeidsgiverperiode 1).

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra og med 1. januar 2022.»

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

I

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering skal § 3 første ledd første punktum lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 5 dager (arbeidsgiverperiode 1).

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra og med 1. januar 2022.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i midlertidig lov om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

I

I midlertidig lov 12. november 2021 nr. 141 om kompensasjonstjeneste for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 3 femte ledd skal lyde:

Kompensasjonstjenesten gis med 70 prosent av grunnlaget begrenset oppad til 6 G. Ytelsen gis for fem dager per uke, og dagsatsen er den årlige ytelsen delt på 260.

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Avkorting mot inntekt*

Inntekter som selvstendig næringsdrivende og frilansere i stønadsperioden kommer til fradrag i ytelsen med 70 prosent.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Ytelsen kan gis for inntektsbortfall til og med 31. mars 2022.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. mai 2022.

II

Loven trer i kraft straks og gis virkning fra og med 1. januar 2022.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 20. januar 2022

Kirsti Bergstø

leder og ordfører